

ÅRSMELDING 2024

Kunnskapskommunen
Helse Omsorg Vest

UNIVERSITETET I BERGEN

Høgskulen
på Vestlandet

VID

Haraldsplass
Diakonale Sykehus

HELSE BERGEN
Haukeland universitetssjukehus

FHI

Kristiania

Fra fagleder.....	2
Introduksjon.....	3
Om Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest.....	3
Administrasjonen i Kunnskapskommunen.....	3
FoU-kontakter i Bergen kommune	4
FoU-kontakter og ledelse i partnerkommunene.....	4
Styringsrådet.....	5
Forskningssamarbeid satt i system.....	6
Kommunenes samarbeidsarena for forskning (KSF) Vest.....	6
Aktiviteter vi har deltatt i nasjonalt	6
Regionalt arbeid	6
Én vei inn for forsknings- innovasjon og prosjekthenvendelser	7
Hvor mange har vi mottatt i 2024?	7
Prosjekt- og søknadssamarbeid i 2024.....	9
Søknader og tildeling av midler fra Forskningsrådet.....	9
Tildeling av samarbeidsmidler fra Alrek helseklynge og Rebekka Ege Hegermanns legat .	9
1) Decoding Death and Dying in people with Dementia by Digital thanotyping (5-D)	10
2) Modi - utvikling og forskning på digital angstbehandling for ungdom 13 til 16 år.....	11
3) FRONESIS.....	11
4) Sammen for de minste	12
5) eHjerteRehab	13
6) Psykisk helse og trivsel blant ungdom. Betydningen av sosiale medier (Ungdom og sosiale medier).....	14
7) From Knowledge to Action (K2A): Developing interventions to improve older adult care transitions between nursing homes and emergency wards.....	14
8) SoNoM - Sammen om nærmiljø og møteplasser.....	15
Avsluttede prosjekt i 2024	15
1) Innovasjon i hjemmebaserte tjenester – INCA	15
2) FolkeKommune.....	16
3) DIGISAFE	17
Formidling, synlighet og aktiviteter.....	18
Kunnskapskommunekonferansen Vest: Ny Giv!	18
Nyhetsbrev	18
Sosiale medier	18
Kunnskapslønsj 2024.....	19
Deltakelse og medarrangør for konferanser, seminar og møter	19
Deltakelse i forum, styringsgrupper og prosjektgrupper	21
Fagformidling og publikasjoner:	21

Fra fagleder

2024 har vært et år med spennende utvikling for Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest. Gjennom samarbeidet med kommunepartnere, forskningsmiljøer og andre aktører har vi jobbet for å styrke kunnskapsbaserte helse- og omsorgstjenester. Året har også vist verdien av innovasjon, erfaringsdeling og ny praksis for å møte fremtidens utfordringer. I vår region har flere kommuner valgt å delta i klyngesamarbeidet og vi ønsker Øygarden kommune, Kvam herad og Samnanger kommune velkommen som partnere. Kunnskapskommunen består nå av 11 kommuner med Bergen som motorkommune og åtte FoU-institusjoner nå som Kristiania ble ny partner i november. Dette gleder oss stort.

Gjennom KS sin satsning på Kommunenes samarbeidsarena for forskning (KSF) kan kommuner dele ressurser og erfaringer for å oppnå større effekt. Dette styrker samarbeidet om søknader, nettverkseffekten i klyngen og håndtering av spørsmål som personvern, forsvarlighet og etikk i forskning. Kunnskapskommunen og KSF Vest har kommet lengst i dette arbeidet, og vi ser en utvikling i de øvrige regionene hvor klynger dannes og vertskapskommuner faller på plass. En av flere felles målsettinger er å skape løsninger som kan implementeres i praksis på kort og lang sikt. Dette var også i fokus for de 15 søknadene vi var involvert i som gikk til Forskningsrådets utlysning med frist 18. september. Her fikk Bergen og Bjørnafjorden innvilget sin søknad med Folkehelseinstituttet som prosjektleder og vi gratulerer!

Til tross for utfordringer som trang kommuneøkonomi, personellmangel, demografiske endringer og at flere faller utenfor samfunns- og arbeidsliv, er investering i forskning, utdanning og innovasjon viktigere enn noensinne. Regjeringens satsning på bærekraftige kommunale helse- og omsorgstjenester gir håp, og vi forventer en oppfølging i fremtidige statsbudsjett. Det er avgjørende å bygge bro mellom forskning og praksis for å skape verdiskaping og arbeidsplasser. Kompetansebehov må møtes, og utdanningene tilpasses rask omstilling. Klyngeprosjekter og samarbeidsarenaer mellom forskning, innovasjon og praksis er avgjørende for å møte fremtidige utfordringer og sikre kommunenes kunnskapsbaserte utvikling. Vi ser tilbake på et produktivt år og frem mot nye muligheter i 2025, der samarbeidet fortsetter å være en nøkkel til suksess.

Jeg vil takke ledelsen i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg, de dyktige ansatte i teamet, alle FoU-kontaktene, partnerne, støttespillerne våre og samarbeidsaktører på tvers for det vi har fått til i 2024.

God lesning!

Fagleder Anne Marita Milde. Foto: Karen Haugvaldstad

Introduksjon

Årsmeldingen er Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest sin rapportering på mål og aktiviteter i tråd med mandatet som legger grunnlaget for kommuneklyngen. Denne meldingen omfatter mål og aktiviteter for 2024, hvor kun siste halvdel av desember måned ikke innberegnes på grunn av leveranse og ferdigstilling innen 20.12.2024.

Årsmeldingen bygger på møtevirksomhet med referat, rapportering om prosjekter fra kommuneklyngen og FoU-kontakter, på statusmeldinger knyttet til prosjekter (forskning, utvikling, utdanning, innovasjon), og på arrangementer og aktivitet i kommuneklyngen.

Her er innledningsvis informasjon om Kunnskapskommunen sitt formål, hvem som er partnere og hvordan vi er organisert. Deretter følger informasjon om sentrale forskningssamarbeid, prosjekter vi har fremhevet som viser samarbeid på tvers, forskningshenvendelser som er håndtert, og andre aktiviteter vi har vært engasjert i.

Om Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest

Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest består av alle kommunepartnere, FoU-partnere og FoU-kontakter (FoU er forskning og utvikling). Fagleder har et overordnet ansvar for administrasjonen (teamet) som utgjør fem ansatte tilknyttet seksjon for HR og organisasjon i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO). Tre av årsverkene er faste stillinger. Koordinering og ansvar for Kommunenes samarbeidsarena for forskning (KSF) Vest er lagt til Bergen kommune som vertskapskommune, og lokalisert i teamet Kunnskapskommunen. Dette arbeidet er i tett samhandling med KS. Vi har fortsatt en halv koordinatorstilling i teamet som er allokert til Alrek helseklynge.

Av FoU-kontakter er det fem fagpersoner fordelt på de fem etatene som tilhører BEHO samt en fagperson tilknyttet Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold (BBSM) i etat for barn og familie. Det ble i 2024 avsatt FoU-kontaktressurs i seksjon for plan og utvikling, og seksjon for e-helse i byrådsavdelingen. Det er ikke avsatt fast stillingsprosent for FoU-arbeid, men det inngår som en del av utøvende fagkompetanse. De ti partnerkommunene har FoU-kontakter hvor vi til sammen utgjør Kommuneklyngen. Gjennom faste møter er dette en arena for diskusjoner om prosjekter, søknader, utlysninger, og kunnskaps- og kompetansebehov.

Administrasjonen i Kunnskapskommunen

• Anne Marita Milde	Fagleder, Dr. psychol, psykologspesialist
• Cathrine Horn Sommersten	Rådgiver, PhD, klinisk ernæringsfysiolog
• Lars Bergesen	Seniorrådgiver, MA
• Herdis I. Moldøen	Koordinator KSF Vest, MA
• Karen Haugvaldstad	Rådgiver, MSc, klinisk ernæringsfysiolog
• Frode Kristiansen	Rådgiver (vikariat til 31. desember 2024), PhD

Vi er samlokalisert med Universitetet i Bergen og Høyskolen på Vestlandet i Alrek helseklynge, Årstadveien 17. Samlokasjon øker grad av møter på tvers og er en viktig arena for administrasjonen. Vi deler Bergen kommunes lokaler i 3. etasje med henholdsvis teamene Smart Omsorg og Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT).

Bergen kommune har et større lokale (Borgertun) som hyppig brukes til arbeidsverksted, seminar, kurs og annen møtevirksomhet. Annen lokasjon er Rådhuset i Bergen hvor vi har tett kontakt med kommunaldirektør, seksjonsledelse og kolleger i byrådsavdelingen.

FoU-kontakter i Bergen kommune

· Anita Brekke Røed	Etat for vurdering og rehabilitering	Elin Wathne (Etatsdirektør)
· Anne Karine Monsen	Etat for hjemmebaserte tjenester	Berit Breistein (Etatsdirektør)
· Anette Daar	Etat for helsetjenester	Nils-Petter Borge (Etatsdirektør)
· Hege Rinke	Etat for sykehjem	Anita Johansen (Etatsdirektør)
· Birthe Helland	Etat for tjenester til utviklingshemmede	Olivera Kostovska (Etatsdirektør)
· Maria E. Norheim	Etat for barn og familie	Rønnaug Frøiland (Etatsdirektør)
· Silje Anita Skaaraas Leitet	Etat for barn og familie	Rønnaug Frøiland (Etatsdirektør)
· Elise C. Dolvik Haferstrøm	Seksjon for e-helse	Kristin Brekke
· Ann Kristin Berge	Seksjon for plan og utvikling	Eirik Vestrheim
· Mette C. Tollånes	Seksjon for kommuneleger	Trond Egil Hansen

FoU-kontakter og ledelse i partnerkommunene

· Helge Kvam	Alver kommune	Fagansvarlig, Helse og omsorg
· Pia Aarsand Syversen	Alver kommune	Rådgiver
· Liv Olsen	Askøy kommune	Seniorrådgiver, Helse og omsorg
· Anne Hildegunn Færøy	Austrheim kommune	Kommunalsjef helse og velferd
· Anne-Lise Aaseng	Bjørnafjorden kommune	Spesialrådgiver, Folkehelsekontakt
· Bodil Hansen	Bjørnafjorden kommune	Spesialrådgiver
· Oddvin Arne Neset	Måsøyfjorden kommune	Helse- og omsorgsleiar
· Solrun Hauglum	Vaksdal kommune	Kommunalsjef helse og meistring
· Anita Lønnebakken Sævild	Vaksdal kommune	Prosjektkoordinator
· Gullborg O. Rekve	Voss herad	Leiar for stab helse og omsorg
· Elizabeth Bell	Voss herad	Prosjektleiar
· Line Førde	Voss herad	Spesialkonsulent stab
· Eli Skeie	Kvam herad	Klinisk ernæringsfysiolog, PhD
· Linn Kristin Lie Øyri	Kvam herad	Klinisk ernæringsfysiolog, PhD
· Terje Langeland	Kvam herad	Helse- og omsorgssjef
· Line Barmen	Øygarden kommune	Kommunalsjef helse og velferd
· Elin Helland-Jooste	Øygarden kommune	Strategisk rådgiver
· Janne Drevsjø	Samnanger kommune	Enhetsleiar pleie og omsorg
· Åse Waage Tveit	Samnanger kommune	Enhetsleiar, kommunefysioterapi
· Edith Oma	Samnanger kommune	Kommunalsjef, helse og omsorg

Kristiania

- Hilde Fanuelsen Forskningsadministrasjon og internasjonalisering
- Maria Stene-Jonassen Avdelingsleder Fag – campus Bergen

Det har vært avholdt seks digitale møter med Kommunepartnerne. Nytt for 2024 er at vi inviterer inn leder for USHT Vestland i møtene for bedre å kunne samkjøre blant annet prosjekter som skal iverksettes og informasjon om kunnskapsbehov. For FoU-kontaktene i etatene har det vært månedlige hybride møter.

Vi har gjennomført et bli-kjent møte med seniorrådgiver Hilde Fanuelsen ved Kristiania i tillegg til to møter med dekanatet.

Tour-de-Vestland er med formål å besøke kommunene, og i 2024 har vi vært i Samnanger, Kvam, Øygarden og Voss og møtt kommuneledelse for helse og velferd.

Styringsrådet

Anita Lyssand	Instituttleder VID Vitenskapelige høyskole
Bård Mæland	Rektor VID Vitenskapelige høyskole
Eystein Venneslan	Kommunedirektør Askøy (sluttet i stilling)
Gottfried Greve	Viserektor forskning innovasjon og klynger Universitetet i Bergen
Gunnar Yttri	Rektor Høgskolen på vestlandet
Ingrid Helgøy	Ass. Konserndirektør helse og samfunn Norge
Jon Harald Kaspersen	Konserndirektør helse og samfunn Norge
Kåre Birger Hagen	Fagdirektør område for helsetjenester Folkehelseinstituttet
Martin Kulild	Ass. Kommunedirektør Alver (sluttet i stilling)
Randi Luise Møgster	Viseadministrerende direktør Helse Bergen
Rebekka Ljosland	Strategi- og samhandlingsdirektør Haraldsplass Diakonale Sykehus
Ingelin Søråas	Administrasjonssjef BEHO, Bergen kommune

Det har vært avholdt to fysiske møter med styringsrådet i 2024 (10. januar og 12. juni). Møtet i juni var som et resultat av styringsrådets behov for ytterligere dialog om satsninger, om mandat for styringsrådet, samt representasjon i KSF arbeidet. Det ble meldt om endringer i rådets sammensetning fra kommunene på grunn av overgang til andre stillinger.

Forsknings samarbeid satt i system

Når det gjelder prosjekt- og forskningssamarbeid har vi flere mekanismer som er viktige for oss for å få gjennomført det vi skal på en systematisk måte. Vi er vertskapskommune og har ansvaret for et regionalt nivå i Kommunenes strategiske samarbeidsorgan, som i vest betyr å få til god samhandling mellom klynger og kommuner i region Vest. Et viktig organisatorisk grep for Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest er også at vi mottar, kvalitetssikrer, opptrer som oversetter og ivaretar henvendelser om prosjektsamarbeid for alle kommunene i vår klynge. Vi har utviklet en systematikk rundt dette arbeidet, som er til hjelp både for forskere og masterstudenter som tar kontakt, men også kommuner som kan stole på at alle henvendelser til klyngen blir ivaretatt på en profesjonell måte.

Vi beskriver nye initiativ og utviklingen av disse i kapitlene under.

Kommunenes samarbeidsarena for forskning (KSF) Vest

2024 har vært året der KSF har gått fra å være pilot i vest (og delvis i midt) til å få en etableringsplan for hele landet. Stortinget bevilget 10 millioner over statsbudsjettet til KS, mot at KS lagde en plan for hvordan dette skulle gjøres. Det forutsatte at KS og FHI jobbet sammen siden KSF skal først omhandle bærekraftige helsetjenester, og siden bli en generisk modell for forskningssamarbeid i kommuner.

KS bestemte tidlig at en må først sørge for at det opprettes regionale koordinatorene, og at det samtidig skal jobbes for finansiering av motorkommuner som kan ta på seg ansvaret for klyngesamarbeid mellom kommuner og FOU-partnere. Bergen kommune og Trondheim ble de første som fikk midler til å være vertskapskommune for regionalt nivå i samarbeidsarenaen. Nå er alle regionene definerte med sin koordinator. Oppdatert informasjon om KSF finnes på KS sine nettsider: [Kommunenes samarbeidsarena for forskning](#).

Siden KSF Vest er den regionen som har vært mest operativ til nå, med fire mer eller mindre etablerte klyngesamarbeid, har mye av arbeidet i år vært preget av å dele erfaringer med andre og KS inn mot etableringsplanen for KSF for hele landet.

Aktiviteter vi har deltatt i nasjonalt

- Ressursgruppe for KSF, workshop om kommunikasjon
- Tilbakemeldinger på etableringsplanen: [Slik etablerer vi Kommunenes samarbeidsarena for forskning](#)
- Evaluering av pilotperioden som slo fast: [KSF – ingen andre kan fylle oppgaven](#)
- Planlegge for godt arrangement under Arendalsuka: [Skal kommunene bestemme over forskningen også, nå](#)
- [Info og digital sending med Kick off for KSF](#)
- Verksteder med FHI om videre samarbeid

Regionalt arbeid

- Arrangert fire møter i piloten for KSF Vest med kommuneklynger og FoU-partnere, KS region og FHI.
- Arrangert 20 møter i Arbeidsutvalget for KSF med klyngeledere, inkludert to fysiske halvdagssamlinger. Arbeidsutvalget er de som driver arbeidet i KSF Vest sammen, og har i disse møtene også delt erfaringer med KSF Midt, KSF Sør og KSF nasjonalt.

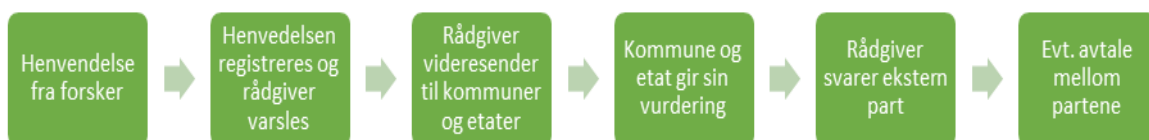
- Deltatt i programkomiteer; Kunnskapskommunekonferansen Vest 2024 og Arena Unikom 2024, Mobiliseringsseminaret for NFR-utlysningen om bærekraftige kommunale helsetjenester
- Deltatt i dialog med nye kommuner og FoU-partnere til Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest og presentert KSF: Kvam, Samnanger, Øygarden, Kristiania
- Innlegg i samlinger og konferanser: Læringsnettverk for tjenester til personer med utviklingshemming, Kommunalsjefsamling for vest, Omsorgsforskningskonferansen, Arena Unikom
- Bistått i utforming av intensjonsbrev til forskningssøknader
- Bistått i ansettelsesprosess av ny koordinator for klyngesamarbeidet i Sogn og fjordane
- Fikk til en hyggelig passiar med Helseministeren om KSF i omvisningstur på Alrek helseklynge

KSF-piloten i vest er nå avviklet og en skal i løpet av 2025 lage et nytt mandat for det regionale nivået i KSF, og handlingsplaner for de to kommende år, i samsvar med ny vedtatt etableringsplan.

Én vei inn for forsknings- innovasjon og prosjekthenvendelser

Som tidligere år er meldevei [via vårt digitale skjema for forskningshenvendelser](#). I 2024 har vi ytterligere utbedret skjemaet som benevnes 'Portalen' samt oppdatert informasjon på våre nettsider. Vi har nå tydeliggjort våre prioriteringer som vil gjelde fra 01.01.2025:

- Vi prioriterer henvendelser primært fra våre FoU-partnere: Universitetet i Bergen, Høgskolen på Vestlandet, NORCE, Helse Bergen, Haraldsplass Diakonale Sykehus, Folkehelseinstituttet, VID vitenskapelige høyskole, og Kristiania.
- Vi prioriterer kun henvendelser om masteroppgaver fra ansatte i våre kommuner, og masterstudenter tilknyttet FoU-partnere som nevnt over.

Figur 1: Figuren gir en oversikt over meldevei fra en henvendelse kommer fra forsker til en eventuell intensjonsavtale eller samarbeidsavtale mellom forsker/forsker- og utdanningsinstitusjon og kommunal helse- og omsorgstjeneste.

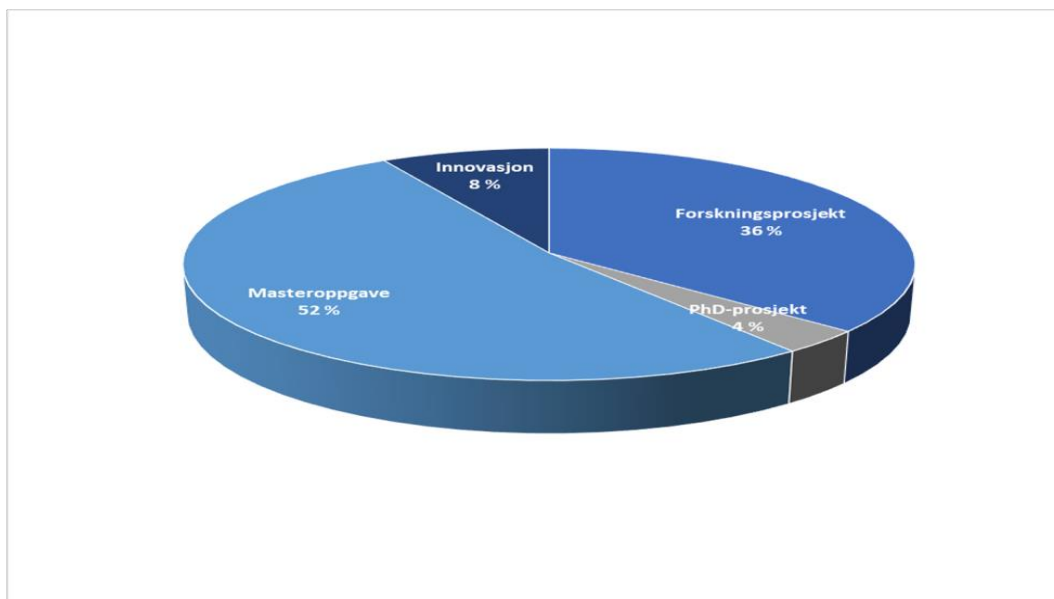
I behandlingen av forskningshenvendelsene har vi fokus på vitenskapelig kvalitet, relevans for kommunene, ivaretagelse av personvern, budsjett, tilbakeføring av ny kunnskap, og forankring av prosjektene til riktig fag- eller tjenesteområde og nivå i kommunen.

Hvor mange har vi mottatt i 2024?

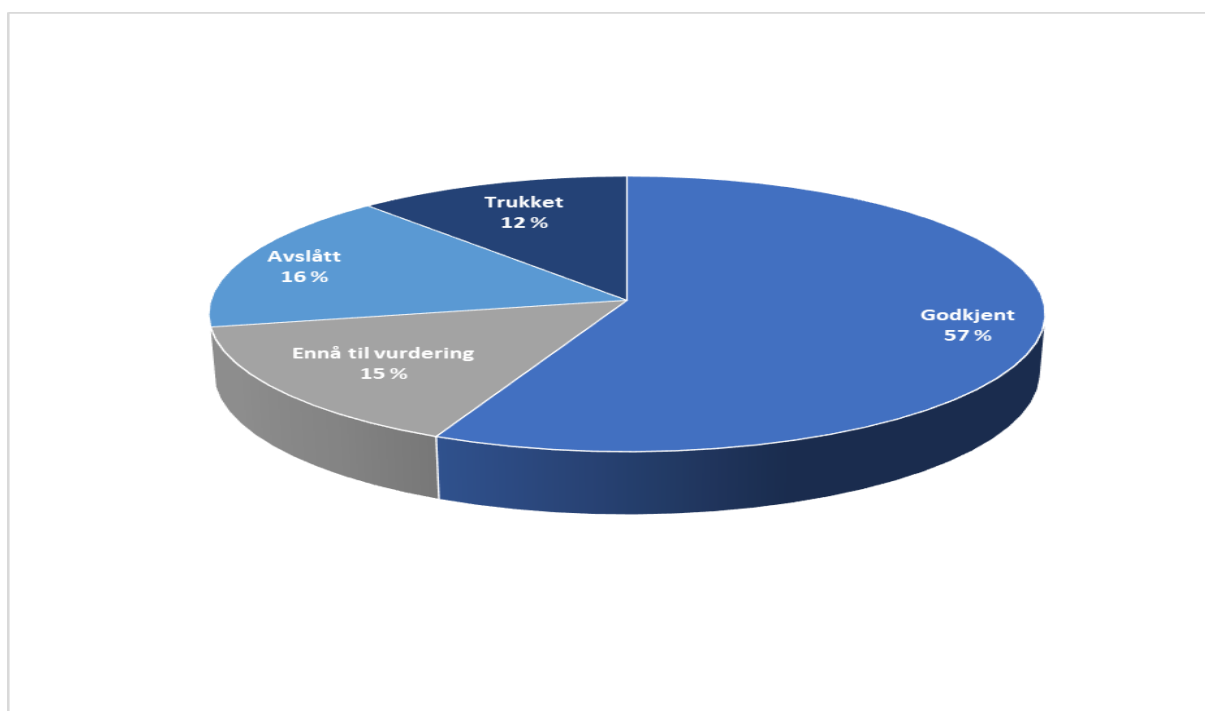
Kunnskapskommunen har i 2024 mottatt og behandlet et formidabelt antall forskningshenvendelser: 147 henvendelser fra til sammen 30 ulike universitet og høyskoler, nasjonale og regionale kompetansesentre, kommuner, sykehus og helseforetak og andre forskningsinstitusjoner. Til sammenligning ble det innmeldt henholdsvis 74 og 75 forskningshenvendelser i årene 2022 og 2023. Dette er en økning på nærmere 100%!

Blant disse finner man et bredt spekter av henvendelser, fra mastergradsprojekter til store søknader om Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) og EU-prosjekt.

Figur 2: Figuren viser den prosentvise fordelingen av forskningshenvendelser meldt via vårt digitale skjema for forskningshenvendelser i 2024

Figur 3: Figuren viser prosentvis fordeling av hvilken avgjørelse som ble tatt om forskningshenvendelsene i 2024.

Det klare flertallet av henvendelser som ble sendt ut til kommunene takket minst én kommune ja til. Men det var også noen henvendelser som ikke ble sendt ut da det viste seg at Kunnskapskommunen ikke var rett instans for håndtering, eller fordi forskerne etter dialog med rådgiverne selv valgte å trekke henvendelsen. Det kan

være ulike grunner til at forskere trekker en henvendelse som budsjettmessige årsaker, personvernreglement og krav fra tjenestene i forhold til regelverk, eller at prosjektet må spisses/revideres for bedre kvalitet og tydelig nytteverdi.

Prosjekt- og søknadssamarbeid i 2024

Søknader og tildeling av midler fra Forskningsrådet

I sommer og starten på høsten 2024 ble det lagt ned et enormt stykke arbeid fra administrasjonen i Kunnskapskommunen, og av våre partnere fra både kommunene og forsknings- og utdanningsinstitusjonen med formål om søknader på de 150 millionene i Forskningsrådet for prosjekter rettet mot å styrke bærekraftige helse- og omsorgstjenester.

Av 27 mulige forskningssamarbeid ble det sendt inn 15 søknader med én eller flere av kommunene våre som prosjekteier eller samarbeidspartner. Dette er vi stolte av, både for de gode samarbeidene som ble opprettet og for kvaliteten på søknadene som ble sendt inn. I klyngen har 8 av 11 kommuner vært med på søknadene: Alver, Askøy, Austrheim, Bergen, Bjørnafjorden, Kvam, Masfjorden og Øygarden. Kommunene agerer på egne behov for kunnskap og nye løsninger gjennom samarbeid med academia og dette skal vi fortsette å støtte opp under i 2025.

Ikke overraskende var det stor rift om disse midlene. [Forskningsrådet ga støtte til 10 prosjekter av totalt mottatte 113 søknader.](#)

Vi gratulerer våre partnerkommuner Bergen kommune og Bjørnafjorden kommune som er samarbeidspartnere på én av de ti prosjektene som fikk midler: **“Ung Arena: Et bærekraftig kommunalt tilbud for å redusere psykiske og sosiale problemer blant unge?”**

Bergen, Bjørnafjorden, Oslo, Tønsberg og Bø kommune får, sammen med forskere ved Folkehelseinstituttet og OsloMet, Forbruksforskningsinstituttet SIFO og en rekke offentlige virksomheter, til sammen 15 millioner kroner til et prosjekt som handler om å fremme inkludering og redusere utenforskap og psykisk uhelse blant barn og unge. Basert på gode erfaringer gjennom et gratis lavterskeltilbud innført i seks kommuner, som tilbyr ungdom støtte, veiledning og hjelp til å håndtere ulike sosiale og psykiske utfordringer, er målet med prosjektet å utvikle forskningsbasert kunnskap som kan bidra til å videreutvikle denne type lavterskeltilbud.

Vi gleder oss til å følge dette prosjektet i 2025.

Tildeling av samarbeidsmidler fra Alrek helseklynge og Rebekka Ege Hegermanns legat

01.november var fristen, og av totalt 29 søknader om samarbeidsmidler fra Alrek helseklynge fikk ti søknader støtte. Av disse ti var Bergen kommune med på syv av søknadene.

Fra Rebekka Ege Hegermans legat var det to av totalt seks prosjekter som fikk samarbeidsmidler, hvor kommunene Alver, Samnanger og Bergen er med som samarbeidspartnere. Begge prosjektene er av stor interesse for de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Vi ser frem til å følge disse prosjektene i 2025!

Les mer om [tildelinger av samarbeidsmidler og fra Rebekka Ege Hegermans legat](#).

Pågående prosjekter i partnerkommunene

Ved årsslutt er Kunnskapskommunen partner i 18 forsknings- og innovasjonsprosjekt. Det pågår også flere forskningsprosjekt i våre partnerkommuner som ikke er innmeldt til administrasjonen i Kunnskapskommunen. Det er gledelig å se at aktiviteten er stor! Under er en beskrivelse av et utvalg pågående prosjekt for 2024.

1) Decoding Death and Dying in people with Dementia by Digital thanotyping (5-D)

5-D er et unikt prosjekt støttet av det Europeiske forskningsrådet (ERC), som undersøker hvordan sensorteknologi kan brukes til å gjenkjenne smerte og symptomer hos personer med demens ved livets slutt. Ved å samle inn data fra sykehjemspasienter skal prosjektet bidra til å utvikle metoder som kan bidra til å forbedre smerte- og symptombehandling i livets slutt.

Av våre partnerkommuner har Alver kommune, Voss herad og flere private ideelle sykehjem i Bergen kommune takket ja til å bli med i prosjektet. I 2024 startet året med kommunebesøk for en av våre rådgivere i Kunnskapskommunen i Alver kommune og Voss herad sammen med forskningsprosjektet 5-D. I løpet av året har Voss herad hatt en god dialog med forskerne for å finne løsninger for sikker datahåndtering og for personvernet til beboere på sykehjemmet som skal delta.

Prosjektet har egen nettside ([5-D-prosjektet | Senter for alders- og sykehjemsmedisin | UiB](#)) og har fått svært positiv medieoppmerksomhet [Sensorar fortel når døden begynner – NRK Vestland](#).

Forskerne oppsummerer status i deres nyhetsbrev sendt ut i desember 2024:

Siden prosjektstart har vi utført følgende:

- De første to deltagerne ble inkludert i juni på Domkirkehjemmet
- Vi har hatt informasjonsmøter ved tolv sykehjem
- Vi har startet opp med datainnsamling ved Domkirkehjemmet, Metodisthjemmet, Bergen Røde Kors og Adventistkirkens sykehjem
- 78 deltagere er inkludert
- Vi har hatt innledende møter med andre sykehjem
- Vi har deltatt på pårørendemøter og fagdager, og er veldig gjerne med på flere
- Vi har truffet mange engasjerte ansatte på sykehjemmene når vi har vært ute og gitt informasjon og opplæring i kartleggingsverktøy.

Planen til våren er å fortsette med datainnsamling og rekruttering ved de første sykehjemmene til våren, samt å begynne med nye sykehjem. Vi ser fram til å

fortsette inkludering og datainnsamling ved Siljusslåttan sykehjem og Betanien sykehjem over nyttår.

I 2024 startet året med hyggelig kommunebesøk for vår rådgiver Cathrine Horn Sommersten hos Vetteflaten omsorgssenter i Voss herad sammen med forskningsprosjektet 5-D.

2) Modi - utvikling og forskning på digital angstbehandling for ungdom 13 til 16 år
Etat for barn og familie er med på prosjektet Modi, som ligger under Forskningscenter for Digitale Psykiske Helsetjenester, som er Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) ledet av Helse Bergen, ved professor Tine Nordgreen.

Modi er en mobilapp som inneholder et mestringkurs for ungdommer i alderen 13-16 år med angstsymptomer, utviklet i samarbeid med Barne- og Familiehjelpen, Bergen Kommune. Kommunen har en prosjektleder i 20% stilling, 2 Moditerapeuter i 20 % stilling hver, samt deltakelse i styringsgruppen (4 personer i kvartalsvise møter).

Rekruttering til RCT starter i januar 2025 som vil vare i ca. 1-1.5 år. Deretter tar kommunen (i samarbeid med styringsgruppen) en avgjørelse om man skal bruke appen i ordinære tjenester/ eventuelt hvor i tjenestene den skal benyttes.

3) FRONESIS

Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest er partner i FRONESIS «Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene» som ble tildelt 10 millioner fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) vinteren 2020. Prosjektet ledes av professor Steinar Hunskår ved Det medisinske fakultet, UiB (MED-UiB). MED-UiB finansierer en egenandel på 8,7 millioner. Som del av partnerskapet får vi finansiert en 50% koordinatorstilling.

Formålet med prosjektet er å bidra til at medisinutdanningene i Norge har et tilstrekkelig antall praksisplasser i primærhelsetjenesten, med god kvalitet og kompetente praksisveiledere. Gjennom 4 arbeidspakker skal prosjektet kartlegge, utvikle og prøve ut nye modeller for praksis for medisinstudenter, samt utvikle og pilotere en ny og fleksibel videreutdanning i praksisveiledning, med sikte på å oppnå nasjonale krav for veilederkompetanse. [Les mer på prosjektets nettside \(alrekhelseklynge.no\)](https://alrekhelseklynge.no). FRONESIS har fått en forlenget prosjektperiode til ut 2025 av HK-dir.

Vi kan nevne at det i august kom en artikkel i Dagens Medisin (06.08.2024) hvor lege og stipendiat Julie Solberg Knutsen i sin undersøkelse viser at fastleger er villige til å veilede medisinstudenter, men blir ikke spurt [Dagens Medisin https://lnkd.in/d/WN_fhNy](https://lnkd.in/d/WN_fhNy). De som har veiledning rapporter at den økonomiske kompensasjonen ikke er god nok. En løsning kan være «parpraksis» i allmenmedisin og dette skal Knutsen innhente mer data på i 2025. For å øke antall praksisplasser er egne studentkontor og økonomisk insentiver viktige. FRONESIS har fremskaffet 50 nye praksisplasser hos 1100 fastleger. UiB har 200 studenter i året, så økningen betyr faktisk 25% bedre praksisdekning. De tre andre medisinske fakultetene er påkoblet og det arbeides med å gjøre videreutdanningen nasjonal. Rådgiver Karen Haugvaldstad vil være prosjektkoordinator ut 2025.

FRONESIS-teamet: øverst fra venstre: Steinar Hunsjør, Monika Kvernenes, Knut Eirik R. Eliassen, Lina Kristin Welle-Nilsen, Gunnar Tschudi Bondevik, Berit Angelsjør. Nederst fra venstre: Idun Grimstad Skjørseth, Julie Solberg Knutsen, Merethe Brattetaule, Trond Egil Hansen, Tord Asle Lappen Moltumyr, Tane Holm Hjørseter (foto: Silje Losnegård Hakvaag). Karen Haugvaldstad (ikke tilstede).

4) Sammen for de minste

Prosjektet *Sammen for de minste* har totalt mottatt kr 4 000 000 fra Helsedirektoratet/Vestland fylkeskommune i perioden 2021-2024, og ledes av rådgiver Hege Verpe i Bergen kommune. Prosjektet er i en slutfase og forventes å ferdigstilles vår 2025.

Prosjektet skal utvikle en digital læringsressurs, for å styrke samarbeid og kompetanseutveksling mellom de som arbeider med barn i aldersgruppa 0-5 år i Bergen

kommune. Intensjonen er å øke kunnskapen om barnesyn, barns rettigheter og barns psykiske helse. Læringsressursen skal gis som et tilbud til ansatte som arbeider med barn 0 - 5 år i kommunal sektor, og vil bli åpen for alle, slik at også andre kommuner kan dra nytte av innholdet.

Prosjektgruppens medlemmer består av medarbeidere i tre byrådsavdelinger i Bergen kommune, HVL, RKBU Vest og FHI. Prosjektets aktiviteter og resultater skal være kunnskapsbasert, og det er høy grad av brukermedvirkning i form av spørreundersøkelse, workshops og intervju som danner basis for forskning på prosjektet.

<https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/sammen-for-de-minste/om-prosjektet>

5) eHjerteRehab

I 2024 har det vært stor aktivitet i eHjerteRehab prosjektet. eHjerteRehab er et forsknings- og innovasjonsprosjekt som fikk tildelt 16 millioner fra Forskningsrådet i 2023 hvor to av våre kommuner deltar: Masfjorden kommune og Bergen kommune.

Foto: Francesco de Cuzzani

I prosjektet eHjerteRehab skal det utvikles og testes et nytt digitalt hjerterehabiliteringsprogram for pasienter som har gjennomgått utblokkning av hjertets kransårer. eHjerteRehab er et digitalt program som hjertepasientene skal følge gjennom rehabiliteringen, hjemme i sin egen stue. Dette er et multimodalt og tverrfaglig innovasjons- og forskningsprosjekt, med ulike arbeidspakker og mange aktører involvert. Professor Tone Norekvål i PROCARD forskningsgruppen på Haukeland universitetssjukehus leder prosjektet. [Les gjerne mer om prosjektet på Helse Bergen sine nettsider.](#)

Fire kommuner er samarbeidspartnere i dette prosjektet, Sogndal, Sunnfjord, Masfjorden og Bergen.

I prosjektet skal kommunene bidra til:

1. Deltakelse i ekspertgrupper og workshops
2. Formidling av fremdrift og resultater fra prosjektet
3. Tilrettelegge for tettere samarbeid med fastleger i kommunen
4. Diskusjon av intervensjonen og forbedringsområder
5. Deltakelse i evaluering av henvisningspraksis og rekruttering av pasienter
6. Evaluering og implementering av eHjerteRehab når programmet viser seg effektivt

Et av virkemidlene for å nå disse målene er opprettelsen av et mini-team for Primærhelsetjenestens involvering og samarbeid. Dette teamet ledes av rådgiver i Kunnskapskommunen, Cathrine Horn Sommersten, som uttrykker begeistring for de dyktige fagpersonene hun får med seg i mini-teamet:

Foto: privat

- Mette Christophersen Tollånes, Seksjon for kommuneleger, Bergen kommune
- Sveinung Gangstø, Enhet for allmennmedisin, Bergen kommune
- Jan Ove Tryti, Tjenesteleder for legetjenester, Sogndal kommune

Det gjenstår å få landet kandidatene fra Masfjorden kommune og Sunnfjord kommune før hele teamet er komplett.

6) Psykisk helse og trivsel blant ungdom. Betydningen av sosiale medier (Ungdom og sosiale medier)

Det har vært flere prosjekter med ulik finansiering knyttet til ungdom, sosiale medier og psykisk helse og trivsel som avsluttes i 2025. Hovedformålet med prosjektene har vært å få et bedre kunnskapsgrunnlag på feltet og utvikle en nettressurs for å øke bevissthet og refleksjon rundt egen og andres bruk av sosiale medier. Til sammen har prosjektene så langt bidratt med betydelig forsknings- og formidlingsaktivitet, med særlig fokus på ungdom i videregående skole.

I en eventuell videreføring av prosjektene ønsker vi å dreie vårt fokus på potensielt viktige determinanter - herunder digital oppvekst, kunstig intelligens og sosiale medier - for psykisk helse på ungdomstrinnet.

Kunnskapsressursen er tilgjengelig på www.ungpasome.no, som driftes av Bergen Kommune. Målet er å holde nettsiden jevnlig oppdatert, og den har blant annet blitt utvidet med egne temasider for ungdomstrinnet i løpet av det siste året.

7) From Knowledge to Action (K2A): Developing interventions to improve older adult care transitions between nursing homes and emergency wards

Hovedmålet i dette prosjektet er forbedret praksis knyttet til pasientoverføringer mellom sykehjem og legevakt/akuttmottak med fokus på 1. hvilke overføringer kan unngås, og

hvordan, og, 2. når overføringer ikke kan eller bør unngås, hvordan kan disse bli best mulig for pasientene.

Prosjektet ser på erfaringer knyttet til pasientoverføringer, sykehjem og akuttjenester knyttet til legevakt, akuttmottak og sykehus; og det følges reelle pasientforløp knyttet til sykehjemspasienter. Det undersøkes også kontekstuelle faktorer som påvirker overføringene, gjennom kobling av ulike helseregistre og SSB-data. Det er et mål å forbedre/optimalisere overføringer mellom sykehjem og akuttjenester, og det jobbes metodisk med kvalitetsforbedring i tett samarbeid med fasilitator fra USHT og ledere og ansatte i to deltakende sykehjem.

Søreide sykehjem i Bergen kommune deltar aktivt i dette. I november ble det gjennomført besøk på Søreide sykehjem. I etterkant av besøket arrangerte prosjektet workshop på Alrek helseklynge, med prosjektpartnere og forskere. To artikler er publisert og det ventes en rekke flere publikasjoner i 2025.

8) SoNoM - Sammen om nærmiljø og møteplasser

SoNoM er et prosjekt i Askøy Kommune sitt folkehelsearbeid for å skape møteplasser og aktiviteter der folk er, i nærmiljøet. Askøy har fått midler fra Helsedirektoratet og Vestland fylke via Program for folkehelse.

Kommunen har over tid jobbet med å utvikle et konsept for å bidra til styrkebasert mobilisering av nærmiljø og bygder. Det er etablert et fagteam i SoNoM, som hjelper til å med å bygge inkluderende, bærekraftige og levende lokalsamfunn i samhandling med frivillighet, innbygger og kommunal sektor. Fagteamet benytter metodikken Asset-Based Community Development (ABCD), og får kunnskapsstøtte til dette fra Høgskulen på Vestlandet.

Et tiltak i arbeidet er å gi støtte til mobilisering av nærmiljø og lokalsamfunn, slik at tiltak og aktiviteter blir planlagt og gjennomført av innbyggerne selv. Teamet har gitt støtte til flere pågående aktiviteter, og erfaringen er at ved å støtte lokale ressurser og engasjement, bidrar det til at ideer blir gjennomført i praksis.

Avsluttede prosjekt i 2024

1) Innovasjon i hjemmebaserte tjenester – INCA

Innovation in municipality home-based health care services (INCA)-prosjektet som skulle studere og analysere innovasjonsarbeid i hjemmebaserte helse- og omsorgstjenester i to kommuner i klyngen vår, er nå avslutta etter fire år. Dette NFR-støtta prosjektet har hatt følgeforskning til innovasjonsprosjekter i to kommuner, «Heima best» i Bjørnafjorden kommune og «HeltOm» i Bergen kommune. Forskningspartnere har vært NORCE og Senter for omsorgsforskning, Høgskolen på Vestlandet. Under er de to ulike prosjektene spesifisert.

HeltOM

I Bergen har en satsa på helsetjenestetteam og omsorgsteam for å sikre mer spisset bruk av ansattes faglige kompetanse. Ansatte med minimum 3-årig helsefaglig utdanning jobber i helsetjenestetteam, og ansatte med yrkesfaglig helsefagutdanning og assistenter jobber i omsorgsteam. Modellen er spredd til alle bydeler i Bergen kommune. Berit Breistein, direktør i Etat for hjemmebaserte tjenester har løfta frem hvor viktig og bra det er å ha følgeforskning på store prosjekter, og noe utenifra en kan lene seg på: - *Å ha følgeprosjekter gir en annen*

standing, både administrativt og politisk. Følgforskning tar tid og krever tålmodighet, men å ha noen andre enn seg selv i ryggen underveis er en erfaring alle kan lære av.

Mange kommuner har vært interessert i dette prosjektet, Bergen har vært vertskap andre kommuner som har hospitert med formål om å vurdere innføring av dette prosjektet i sin kommune. Ønsker du å lese mer om prosjektet, inkludert sluttrapporter, kan du finne masse lesestoff og læringspunkter her på nettsidene til Bergen kommune om [viktige satsinger knyttet til Tillitsreformen](#).

Heima best

I Bjørnafjorden har en hatt et innovasjonsprosjekt, samtidig som en måtte ta ned drift og drive med innsparing. Målet var at pasienter skulle bo lengst mulig hjemme og kommunen skulle forbedre og implementere en bærekraftig tjeneste som balanserte mellom retter, behov og tilgjengelige ressurser. I kommunen har en innført mange endringer i prosjektet som har gjort at en ser resultater og vil innføre de nye grepene inn i alle hjemmetjenesteområdene, som for eksempel bruk av tverrfaglige tavlemøter, fokus på primærkontaktrolla i pårønderarbeid og familiemøter, opplæring av ansatte og mer informasjon til innbyggerne. – *Dette prosjektet har gitt mye læring, og jeg er ikke i tvil om at vi også videre må jobbe mye mer kunnskaps- og forskningsbasert*, sa Monica Totland Melvold, kommunalsjef Helse og velferd i Bjørnafjorden kommune under markeringen av prosjektavslutning for Heima best den 12. desember.

INCA-prosjektet ble [prisvinner av Kunnskapskommunens forsknings- og innovasjonspris 2024](#), utdelt på Kunnskapskommunekonferansen 05. september. Prosjektet var også sterkt representert på Helsetjenesteforskingskonferansen 2024 og Olaug Øygarden, prosjektleder av INCA, har formidlet om prosjektet på mange ulike arenaer, både på konferansen vår, i Kunnskapslønsj, og i debatt i regi av KS på Arendalsuka 2024.

Det er planer om å gi ut flere artikler i de kommende år, og hver forskningsartikkel vil følges av en populærvitenskapelig artikkel. Vi ser frem til både artikler og kunnskapen som produseres og lover å viderefremde i nyhetsbrev. Her er en artikkel som allerede er publisert: [Her er en ny type oppgavedeling innført i hjemmetjenesten](#).

2) FolkeKommune

Prosjektet FolkeKommune - En ny modell for tilgang på kunnskap til forskning, styring og utvikling i folkehelsearbeidet i kommunene var ledet av Bergen kommune, og hadde aktiv deltakelse fra flere av kunnskapskommunene. Prosjektslutt ble utsatt til 2024 i samråd med Forskningsrådet, og Kunnskapskommunen har skrevet sluttrapport som oppsummerer resultater fra prosjektet. Prosjektideen i FolkeKommune var å utnytte data som er registrert i kommunenes helse- og omsorgstjenester til ny kunnskap og styring av folkehelsearbeidet i kommunene. De fleste innbyggerne er i kontakt med kommunenes helse- og omsorgstjenester gjennom livsløpet, og slike data kan si oss mye om befolkningens helsetilstand og utvikling. Målene for prosjektets tre hovedaktiviteter var å utvikle en modell for å bruke innbyggerdata til forskning og styring i tjenestene, undersøke disse dataene gjennom forskningsaktiviteter og undersøke hvordan kommunene jobber med å kunnskapsbasere folkehelsearbeidet.

I **hovedaktivitet 1** har Bergen kommune og Sikt - Kunnskapssektorens tjenesteleverandør etablert en metodikk for en infrastruktur for formidling av data fra skolehelsetjeneste og helsestasjoner, med innbygget personvernsteknologi. Kommunenes data vil kunne tilflyte tjenesten Microdata.no, hvor brukere kan analysere og koble data, i et grensesnitt som automatisk anonymiserer resultater gjennom innebygde personvernfilter. For å ta i bruk

kommunale data i større skala anbefaler prosjektet at metodikken brukes som grunnlag for å hente data fra Kommunalt pasient- og brukerregister.

I **hovedaktivitet 2** har Bergen kommune samarbeidet med Folkehelseinstituttet om utforskning og utvikling av folkehelseindikatorer. Dette har frembragt mye bedre kontroll på aktuelle data om barn og unge, og hva de kan brukes til. Gjennom to artikler er det verifisert at kommunens data er gode nok til bruk i vitenskapelige publikasjoner - og det er etablert samarbeid knyttet til publisering, søknadssamarbeid og videre utforskning av indikatorer knyttet til amming, søvn og utvikling av fedme. Slik har kommunen også fått verifisert at dataene kan med stor nytte tas i bruk internt til styringsformål.

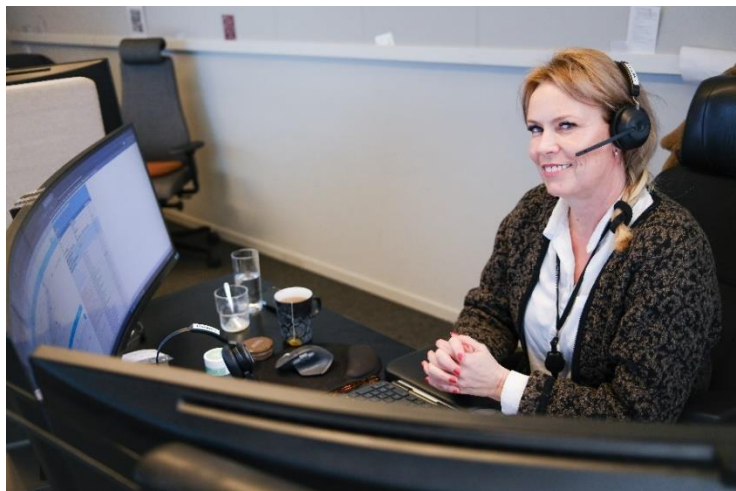
I **hovedaktivitet 3** har Institutt for helse, miljø og likeverd ved UiB undersøkt hvordan kommunene Bergen, Alver og Bjørnafjorden arbeider med folkehelse, kunnskapsbehov og kunnskapen som legges til grunn for tjenestene. Sentrale tema i folkehelsearbeidet er sosial ulikhet i helse, bærekraft og oppvekstvilkår. Det tverrsektorielle, helhetlige folkehelsearbeidet har fått fotfeste i kommunene etter innføringen av folkehelseloven, men organiseringen av politikk og tjenester er i stor grad sektorisert. Kommunene etterlyser mekanismer for å innhente kunnskap til beslutninger om tjenesteutvikling.

3) DIGISAFE

DIGISAFE Prosjektet «Bruk av digitalt tilsyn som teknologi for fallforebygging og falldetektering hos aleneboende personer med kognitiv svikt (DIGISAFE)» som mottok i 2023 midler fra Regionalt forskningsfond Vest ble avsluttet i oktober i 2024.

Forskerne har samlet inn et rikt datamateriale fra hjemmeboende eldre med en forhøyet risiko for fall i hjemmet, deres pårørende og de ansatte i både hjemmebaserte tjenester og ved Responssenteret. Prosjektet har vært et pilotprosjekt, og forskerne jobber nå med å analysere datamaterialet.

Prosjektet har vært ledet av Lisbet Mortensen på Responssenteret ved Etat for hjemmebaserte tjenester i Bergen kommune i tett samarbeid med førsteamanuensis Nathalie Puaschitz ved VID vitenskapelige høgskole og professor Frode Fadnes Jacobsen ved Senter for omsorgsforskning, Høgskulen på Vestlandet. Samarbeidspartnere i prosjektet er HVL, VID, UiB, Kvam herad og Sensio. Sensio er leverandøren av RoomMate som er sensorteknologien som har blitt brukt i studien.

Bilde av Benedicte Viketun, vernepleier på Responssenteret. Foto: Mark Eugene del Rosario

Det vil bli arrangert et avslutningsseminar for DIGISAFE tirsdag 18.februar 2025 kl.12-15 på VID vitenskapelige høgskole (Ulriksdalen 10, rom K605) for både samarbeidspartnere og interessenter.

Formidling, synlighet og aktiviteter

Kunnskapskommunekonferansen Vest: Ny Giv!

Det største høydepunktet for oss i Kunnskapskommunen var gjennomføring av klyngen sin egen konferanse i Universitetsaulaen den 05. september (Kunnskapskommunekonferansen Vest) med nærmere 200 deltagere og flotte innlegg! Med mange positive tilbakemeldinger ser vi frem til neste konferanse i 2026. Årets tema var med utgangspunkt i regjeringens satsning og hadde tittelen: **Ny Giv! Forskning og innovasjon i helse- og omsorgstjenestene.**

Konferansen var finansiert av Bergen kommune, Forskningsrådet, og Alrek helseklynge. Forfatter og journalist Hilde Sandvik var konferansier. Fagleder hadde åpnings- og avslutningsinnlegg i fravær av byråd Marte Monstad og Kommunaldirektør Kjell Wolff ellers var programmet slik som vist her

<https://alrekhelseklynge.no/arrangementer/kunnskapskommunekonferansen-2024/>

Foto: Privat. Til venstre er et stolt team etter vel gjennomført konferanse. Til høyre er byråd for eldre, helse og omsorg Marte Joan Monstad som gratulerer prisvinner Olaug Øygarden, kolleger og samarbeidspartnere for årets forsknings- og innovasjonspris ([Bergen kommune - Forsknings- og innovasjonspris](#)).

Nyhetsbrev

Nyheter i 2024 var innføring av nyhetsbrev. Vi har sendt ut kvartalsvise nyhetsbrev som har oppsummert litt av aktiviteten vår og vist til kommende arrangement. På nettsidene våre finner du [oversikt over alle nyhetsbrev](#) og ønsker du å melde deg som abonnent, kan du [registrere deg her](#).

Sosiale medier

På grunn av innskjerpede regler for bruk av Facebook i løpet av 2024, så Kunnskapskommunen seg nødt til å deaktivere og slette siden vår der vi videreformidlet aktiviteter og nyttige tips til de som hadde valgt å følge oss. Vi har derfor laget en [egen side på LinkedIn](#), som er en mer passende jobbprofesjonell arena, der vi oppfordrer alle til å følge oss for nyheter som kommer seilende i nyhetsoppdateringene.

Kunnskapslønsj 2024

Kunnskapslønsj er et lett formidlingsformat der folk tar med matpakken sin og vi samles rundt en skjerm, der 15-20 min er avsatt til faglig påfyll og 10-15 min er avsatt til spørsmål og kommentarer. Kunnskapskommunen inviterer alle FOU-kontakter i partnerkommunene og alle etater i byrådsavdelingen for Eldre, helse og omsorg i Bergen kommune – de står fritt til å dele invitasjonen videre. I 2024 gjennomførte vi seks Kunnskapslønsjer med ulike tema:

- “Hva skal til for å ta kunnskapsbaserte beslutninger?” ved Lillebeth Larun fra Folkehelseinstituttet (FHI)
- “Hva er utbyttet av tverrprofesjonell samarbeidslæring (TVEPS) for studenter, helsepersonell, pasienter og innbyggerne?” ved Ane Johannessen, leder av Senter for tverrprofesjonell samarbeidslæring ved Universitetet i Bergen, og Anita Iversen, førsteamanuensis ved UiT Norges arktiske universitet.
- «Livet på kanten – om sjølvordsforebygging» med Anne Marita Milde, fagleder for Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest, fagetisk rådgiver i organisasjonen LEVE, fagbokutvikler, og kursleder i VIVAT.
- «Korleis drive innovasjon i tidsklemma» med Olaug Øygarden, forskar ved Norce og prosjektleder for forskningsprosjektet INCA som har hatt prosjektene «Heima best» i Bjørnafjorden og «Helt om» i Bergen kommune.
- «Hvordan foregår samarbeidet mellom fysioterapeuter, foreldre og barnehagepersonell?» med Ph.d. kandidat Ida Helene Yksnøy, UiT Norges arktiske universitet.

Deltakelse og medarrangør for konferanser, seminar og møter

I løpet av 2024 har Kunnskapskommunen deltatt på og arrangert en rekke møter og arrangementer for å dele Kunnskapskommunens arbeid og bidra til mer forskning for, med og i kommunene. Noen er vi gang med å planlegge for 2025.

Her er noen eksempler:

- **Besøk fra helseministeren:** Gjennom vårt partnerskap og samarbeid med Alrek helseklynge, fikk vi møte Helse- og omsorgsministeren Jan Christian Vestre den 21. mai for å fortelle om arbeidet i Kunnskapskommunen og KSF Vest: <https://alrekhelseklynge.no/nyheter/alrek-fikk-ministerbesok-vi-ma-lytte-til-fagfolkene/>
- **Mobiliseringsseminar:** Kunnskapskommunen sto bak arrangementet sammen med USHT Vestland, Alrek Helseklynge og KSF Vest. Nærmere 120 deltakere møtte opp. Målet var å mobilisere til søknader til Forskningsrådets utlysning av 150 millioner kroner til forskning på helse og omsorg i kommunene: [Engasjerte deltakere og potensielle partnerskap – en vellykket første kafédialog - Alrek \(alrekhelseklynge.no\)](https://alrekhelseklynge.no/engasjerte-deltakere-og-potensielle-partnerskap-en-vellykket-første-kafédialog-alrek).
- **DigitalHelse25:** Deltagelse i programkomiteen for konferansen (19-20 Mai 2025)
- **DigitalHelse24:** Tre ansatte i administrasjonen deltok begge dager
- **Alrek helsedager:** Kunnskapskommunen var representert med både ansatte og stand
- **SKIL Forum:** fagleder deltok her sammen med leder for USHT Vestland
- **Fagdag DRIV:** Deltagelse i programkomiteen (17.01.2025) – Kvinnehelseforskning

- **Infowebinar og kick-off for KSF:** Sammen med Styreleder for KS, forsknings- og høyere utdanningsminister og andre sentrale ansvarlige for KSF i KS, deltok koordinatoren for KSF Vest i kick-off for KSF. [Se video her](#).
- **Omsorgskonferansen i Drammen:** Koordinator for KSF Vest deltok i et miniseminar 23. Oktober sammen med KSF nasjonalt, KSF Sør og KSF Nord om gode samarbeid mellom kommuner og academia gjennom KSF-strukturen.
- **Workshop med FHI:** Kommunelaget i FHI inviterte koordinator for KSF Vest til workshop i Stavern for å markere avslutning av Kunnskapsoppsummeringsprosjektet vi har drive sammen og se etter muligheter for videre samhandling i tråd med etablering av nasjonal satsing på KSF. Det var også en workshop over samme temaet høsten, men da sammen med KSF nasjonalt og KSF Midt.
- **Arena Unikom-konferansen 2024:** Vi var med i programkomitéen for konferansen for universitetskommuner i Lillestrøm i november. Vi presenterte arbeidet i KSF Vest og Kunnskapskommunen, samt fikk FHI til å vise fram beslutningsstøtteverktøyet minimetodevurdering for kommunene som er utviklet og testet av kommunene i Vest. Alver kommune og HVL presenterte også bruk av minimetodevurderingen som er gjort på Housing First i Alver.
- **PROCARD konferansen:** Rådgiver Cathrine Horn Sommersten presenterte Kunnskapskommunen på [PROCARD - Helse Bergen HF \(helse-bergen.no\)](https://www.helse-bergen.no) sin konferanse på Solstrand
- **Stormøte i eHjerteRehab:** Rådgiver Cathrine Horn Sommersten presenterte Kunnskapskommunen og kommunesamarbeidet i Bikuben på Haukeland.
- **Folkehelsekonferansen Vest:** Kunnskapskommunen inngikk som samarbeidspartner sammen med Vestland fylkeskommune og arrangørene Alrek helseklynge og Idrettsklyngen Vest. Rådgiver Cathrine Horn Sommersten var konferansier.
- **DIG Summit 2024: KI – fra optimisme til realisme:** Fagleder Anne Marita Milde deltok på denne én-dagers konferansen for å følge opp nettverket vårt ved NHH: <https://www.nhh.no/en/calendar/dig/2024/dig-summit/>
- **Alrek studentkonferanse:** Rådgiver Cathrine Horn Sommersten var konferansier hvor studenter presentere sine hoved- og masteroppgaver.
- **Workshop om kunnskapsbehov:** rådgivere i Kunnskapskommunen arrangerte et arbeidsverksted for over 30 engasjerte og erfarne ansatte i Bergen kommune på tvers av etater og enheter. Bakteppet for arbeidsverkstedet er målet vårt om å initiere og tilrettelegge for forskning som treffer på kommunenes kunnskapsbehov.
- Workshop med Endring hele livet: fagleder og rådgiver i Kunnskapskommunen deltok i på workshop med These ways for prosjektet. Det er mange store aktører med i prosjektutviklingen og konsortsiet i [Endring hele livet](#) og vi bidrar i utviklingen av prosjektet.
- **Samarbeid med KS region:**
  - Innlegg og gruppearbeid på KS sitt læringsnettverk for helseledere innen tjenester til utviklingshemmede: om hvordan en skal jobbe kunnskapsbasert og viktigheten av å finne og bruke forskning, og hvordan KSF-modellen med klyngestruktur kan støtte opp om dette arbeidet.
  - Innlegg på KS region Vest sitt helseledernetverk om å jobbe kunnskapsbasert og hvordan deltakelse i klyngearbeid kan styrke kommunene i å ta viktige og riktige beslutninger.

Fra venstre: Anne Marita Milde, Jan Christian Vestre, Cathrine Sommersten, Karen Haugvaldstad, Herdis Moldøyen. Foto: Ricky Heggheim, UiB

Deltakelse i forum, styringsgrupper og prosjektgrupper

- **Deltagelse i Rådgivende forum e-helse:** Kunnskapskommunen er invitert inn i rådgivende forum e-helse som møtes kvartalsvis med to fysiske samlinger i året. Viktigheten av bruk av forskning og spre forskningsresultat til flere kommuner har vært Kunnskapskommunens hovedfokus som medlem i dette forumet.
- **Deltagelse i styringsgruppemøte for INCA-prosjektet:** Kunnskapskommunen har vært representert i styringsgruppa for INCA-prosjektet. Ansvarsområder her har vært å finne mulige formidlingsarenaer. En har også oppfordret styret til å produsere populærvitenskapelige artikler i tråd med de forskningsartiklene en skal publisere.
- **Deltagelse i Engage EU:** Vi har i 2024 startet samarbeidet med NHH gjennom møter og en workshop med forskere og andre partnere i Engage EU [ENGAGE.EU](https://engage.eu) [European University | NHH](https://www.europeanuniversity.no/) . Vi har opprettet vår egen side på Engage EU sin egen plattform: [Bergen Municipality | Research Community ENGAGE.EU](https://bergenmunicipality.com/researchcommunity/engage-eu)
- **Deltagelse i styringsgruppen for Klinisk handlingskompetanse,** prosjekt 1012 i helsetjenesten, Fagskolen Diakonova AS. Det skal utarbeides en studieplan på 120 studiepoeng innen tre viktige områder: Eldre og voksne pasienter/brukere med store og sammensatte behov; pasienter/brukere med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet; personer med utviklingshemming - Habilitering og bistand i dagliglivet. Etat for psykisk helse og rustjenester i Bergen kommune bidrar med fagperson til arbeidsgruppen for psykiske lidelser og/eller rusavhengighet.
- **Ekspertgruppen til eHjerteRehab:** rådgiver Cathrine Horn Sommersten representerer Bergen kommune i prosjektets ekspertgruppe og leder mini-teamet for samhandling med kommunen i prosjektet.
- **Høringsinnspill** ble gitt til [forslag til endringer i Lov om folkehelsearbeid \(folkehelseloven\)](#)

Fagformidling og publikasjoner:

- Rådgiver Frode Aass Kristiansen disputerte 22. august med avhandlingen «Musikkterapiens muligheter og begrensninger i møte med agitasjon hos personer med demens». Han ble intervjuet om doktorgradsarbeidet sitt i KHRONO, en

nyhetsavis for forskning og høyere utdanning: [Bruker musikk til å trygge urolige personer med demens.](#)

- Rådgiver Cathrine Horn Sommersten har sammen med kolleger publisert [en artikkelen med flere resultater fra sitt PhD prosjekt fra Universitetet i Bergen: Kostholdsstudien "CarbFunc", en randomisert kontrollert studie.](#)
- Koordinator Karen Haugvaldstad er medforfatter på en vitenskapelig artikkel publisert i Norsk Tidsskrift for ernæring (Vol 2 nr. 5): «*Shellfish Intake Increases the Risk of Type 2 Diabetes in Women: a Prospective Cohort Study Supported by a Dietary Intervention in Mice*». <https://doi.org/10.18261/ntfe.22.5.11>
- Fagleder Anne Marita Milde presenterte Kunnskapskommunen og KSF på Testbyen Bergen arrangement 27. september
- Fagleder Anne Marita Milde presenterte på webinar i regi Universitetsforlaget og Nasjonalt senter for selvmordsforskning- og forebygging (NSSF) i anledning Verdensdagen for selvmordsforebygging 10. september hvor det var boklansering <https://www.med.uio.no/klinmed/forskning/sentre/nssf/aktuelt/aktuelle-saker/2024/boklansering-forebygging-i-skolen.html>
- Fagleder Anne Marita Milde har holdt to foredrag ett for Regionalt nettverk for innsatspersonell og ett for kriseteamskolen i regi av RVTS Vest 06. februar og 13. September (Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging) om resultater fra Utøya-studien «*Akutt stress på en hjerne i utvikling*».
- Fagleder Anne Marita Milde 14.-15.november holdt hun VIVAT-kurs for ansatte i Bergen kommune: *Førstehjelp ved selvmordsfare*, og deltatt på VIVATs landssamling i Tromsø 17-19. september.
- Fagleder Anne Marita Milde har vært redaktør og forfatter av to fagbøker utgitt av Universitetsforlaget:

Biologisk og medisinsk psykologi

Anne Marita Milde (red.), Magne Arve Flaten (red.), Janne Grønli (red.)

Mange lidelser har et biologisk grunnlag, men også tanker, følelser og atferd kan påvirke helse. Dette samspillet er den *rote tråden* i denne læreboken.

Boken gir innsikt i ny forskning og kunnskap om sammenhenger mellom tanker og følelser og hvordan de påvirker helse.

Selvmordsforebygging i skolen

Lars Mehlum, Anne Marita Milde, Annie Norevik

Det har blitt sagt at det trengs en landsby for å oppdra et barn. Skolen er en del av denne landsbyen og en sentral arena for å forebygge selvmord og selvskadning hos unge, en av de største truslene mot barns og unges liv i dagens Norge. Mange ansatte i skolen vil gjerne bidra til å forebygge dette, men er usikre på sin rolle, sin kompetanse og sitt ansvar.

Takk til alle samarbeidspartnere og støttespillere som har bidratt til et godt 2024!